

KAKO DIJELITI DOM S MEDVJEDOM?

PRAKTIČNE INFORMACIJE ZA USPJEŠAN SUŽIVOT SA SMEĐIM MEDVJEDOM

OD ZAŠTITE DO ODŠTETE:
SVE ŠTO TREBATE NA JEDNOM MJESTU.

SMEĐI MEDVJED (*Ursus arctos*)

Smeđi medvjed već stoljećima dijeli prostor s ljudima na području Hrvatske. Vršni je predator zbog čega je ključan za zdravlje šumskog ekosustava. Zdrava populacija smeđeg medvjeda važna je jer medvjed:

- > rasprostranjuje sjemenke raznih biljaka, čime obogaćuje bioraznolikost šume
 - > sprječava pretjerano širenje drugih šumskih vrsta, čime drži šumski ekosustav pod kontrolom
 - > nije važan samo za ekosustav, nego je i ključni dio *wildlife* turizma jer privlači turiste
 - > ima brojne druge dobrobiti za zdrav i prirodan ekosustav.
- Međutim, dolazak medvjeda u naselja vrlo često potiče strah kod ljudi i dovodi do konflikata između ljudi i medvjeda. Medvjedi su po prirodi sramežljive životinje i u pravilu se ne približavaju ljudima. No, dva su glavna uzroka približavanja medvjeda ljudskim naseljima:
- > nezbrinuti organski otpad ili hrana u blizini naselja
 - > fragmentacija i nestanak šumskog staništa, uzrokovani izgradnjom cestovnih i željezničkih prometnica.

Suživot ljudi i medvjeda je moguć, dapače događa se već godinama. No uz razumijevanje ponašanja medvjeda i primjenu pravih alata i praksi, suživot može biti još lakši. Zato smo za vas ovdje objedinili sve najvažnije informacije i savjete – za dobrobit ljudi i medvjeda.

KAKO USPJEŠNO ŽIVJETI S MEDVJEDOM

PREVENTIVNE MJERE

Električne ograde

- > Provjerena su zaštita od napada, a i obavezne su za mogućnost povrata štete.
- > Koriste se prvenstveno za zaštitu stoke i pčelinjaka.
- > Važno je da su pravilno postavljene, da imaju stalan električni napon i da se redovito održavaju.

Pastirski psi

- > Vrlo su učinkovita mjera zaštite, najbolje u kombinaciji s električnim ogradama.
- > Važno je da izaberete pravu pasminu.
- > Osobito važno je pravilno odgojiti psa od najmlađe dobi.
- > U slučaju želje za dodatnom zaštitom pasa, to možete učiniti zaštitnim prslukom za pse.
- > Sve važne informacije o važnosti i pravilima za biranje pravog pastirskog psa možete pronaći na web stranicama WWF Adrije.

PRAVILNO ODLAGANJE OTPADA

Ne ostavljajte organski otpad (ostaci hrane) i smeće u blizini naselja, cesta ili planinarskih staza. Pobrinite se da sigurno i pravilno odlazete otpad što podrazumijeva:

- > dobro zatvorene i osigurane spremnike za otpad
- > redovito pražnjenje vanjskih spremnika za otpad
- > poželjno je koristiti spremnike za otpad koji su sigurni za medvjede ili ih je potrebno ograditi
- > držati spremnike za otpad u zatvorenim i zaštićenim prostorima do vremena odvoza otpada.

PRAVILNO PONAŠANJE U ŠUMI

- > Nemojte iznenaditi medvjeda.
- > Dok se krećete šumom, budite dovoljno glasni da vas medvjed može čuti na većim udaljenostima.
- > Ako iznenadite medvjeda i previše mu se približite, on se može osjetiti ugroženo i reagirati obrambeno, osobito ako je riječ o medvjedici s mladima.
- > Ne prilazite medvjedu niti ne bježite od njega.
- > Medvjeda, a pogotovo medvjedice, promatrajte iz daljine.
- > Ako se medvjed približava – ostanite mirni, povucite se polako putem kojim ste došli i ne gledajte ga u oči.
- > Medvjed na stražnjim nogama nije agresivan – samo promatra okolinu.

Medvjedi koji se naviknu na lako dostupne izvore hrane unutar naselja će se vjerojatno vraćati po još, čime se ugrožava sigurnost i ljudi i medvjeda.

AKO SE ŠTETA IPAK DOGODI

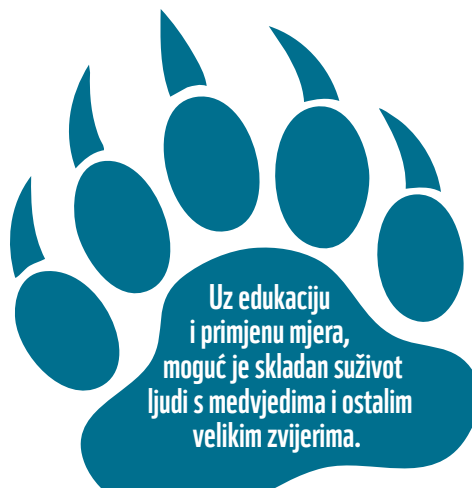
Uz korištenje preventivnih mjera smanjena je mogućnost od nastanka štete, ali ako se ona ipak dogodi, uz sve pravilne korake, možete dobiti naknadu za počinjenu štetu.

- > U slučaju štete, prvo kontaktirajte lokalnog lovoovlaštenika – on izlazi na teren i procjenjuje situaciju.
- > Ako je potrebno, lovoovlaštenik poziva Interventni tim za medvjeda.

U Nacionalnom planu gospodarenja medvjedom u Republici Hrvatskoj mogu se pronaći sve informacije.

Suživot s medvjedima nije mit!

Uz edukaciju i primjenu mjera, moguć je skladan suživot ljudi s medvjedima i ostalim velikim zvijerima.

VAŽNE NAPOMENE

- > Stočari moraju imati električne ograde/pastire i pastirske pse da bi ostvarili pravo na naknadu.
- > Dokumentirajte štetu jer je savjet da svakako imate fotografije štete koja je počinjena kao dokaz za daljnju procjenu.
- > U slučaju štete na košnjama, obratite se i lokalnom pčelarskom društvu.
- > Preporučuje se redovito pratiti objave i smjernice Nacionalnog plana gospodarenja medvjedom.

VAŽNI KONTAKTI I IZVORI INFORMACIJA

- > Ministarstvo gospodarstva:
<https://mingo.gov.hr>
- > Državni inspektorat – Inspekcija zaštite prirode:
<https://gov.hr/hr/inspekcija-zastite-prirode/1342?lang=hr>
- > Lovna inspekcija Državnog inspektorata:
<https://dirh.gov.hr/o-drzavnom-inspektoratu-9/ustrojstvo-77/10-sektor-za-nadzor-u-sumarstvu-i-lovstvu/142>
- > Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva:
<https://poljoprivreda.gov.hr>

MEDVJED U SELIMA I NASELJIMA

Sva pravila u slučaju da uočite medvjeda u selu ili naselju ista su onima za pravilno ponašanje u šumi, ali sljedeće je bitno samo u ovom slučaju:

- > kad ste na sigurnom, nazovite 112 ili lokalnog lovoovlaštenika, oni će vam dalje pomoći.

PRIJAVITE SLUČAJ KAD...

...medvjed redovito dolazi u naselje, što je najčešće uzrokovano nepravilno zbrinutim otpadom.

...napada stoku ili uništava imovinu, uključujući i košnice i voćnjake.

...pokazuje znakove ozlijeđe, bolesti ili agresije.

...se radi o napuštenim mladuncima ili medvjedu u zamci.